

Onsdagen den 2 maj

Kl. 19.30

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.***§ 1 Internationellt utvecklingssamarbete m. m. (forts.)**

Fortsattes överläggningen om utrikesutskottets betänkande 1978/79:27.

PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Den utveckling i u-länderna som vi alla ser som nödvändig innebär en revolution av stora mått. Vad vi i länder som Sverige har genomgått under loppet av ett par århundraden måste u-länderna försöka klara av under loppet av ett eller annat årtionde.

Det är en mäktig, pådrivande kraft som gör den här revolutionen nödvändig. Det är den svält och den misär, den katastrof om man så vill, som redan är ett faktum och som bara hotar att bli värre och större till sin omfattning. Men just detta, att det är en revolution av betydligt större mått än vad historien någonsin tidigare skådat som krävs för att u-ländernas försörjningsproblem skall kunna lösas, gör att det också finns många risker förknippade med den revolutionen. Därför finns det anledning att väldigt noga tänka efter hur den skall genomföras.

Tyvärre har många av de problem som u-länderna brottas med i dag uppstått i själva utvecklingens spår. Jag tänker t. ex. på den växande storstadsslummen i många u-länder som – åtminstone till väsentlig grad – är en följd av den effektivisering och mekanisering av jordbruket på landsbygden som gör att färre människor kan få sysselsättning där nu än tidigare.

Vi kan också tänka på ökenutbredningen, som sker med skrämmande hastighet, inte bara i Saharas södra gränsområde utan i stort sett överallt i den tredje världen. Vidare har skogsavverkningen moderniserats, avbetningen blivit hårdare och hjordarna blivit större tack vare brunnar.

Man kan också tänka på de ökade sociala klyftor som plågar många u-länder. De hänger ofta samman med en snabb ekonomisk utveckling i vissa smala sektorer, som leder till inflation och kostnadsstegringar, något som i sin tur medför försämrade levnadsförhållanden för stora folkgrupper.

Det här är bara några exempel på hur en utveckling, när den går fel, kan skapa ännu större problem. Det stora lyftet för u-länderna är utan tvivel en nödvändighet, men det är samtidigt ett vågspel. Sker det på fel sätt kan skadan bli större än nyttan. Det gör att alla som är involverade i u-ländernas ansträngningar på ett eller annat sätt har ett oerhört stort ansvar.

Det största ansvaret för att utvecklingen verkligen sker på ett sätt som gynnar folkflertalet i de fattiga länderna har naturligtvis u-länderna själva och

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

deras ledare. Men det får inte innebära att vi i de rika länderna, som medverkar på ett eller annat sätt i denna utvecklingsprocess, undandrar oss vårt ansvar.

Sture Ericson stod i den här talarstolen för några timmar sedan och förhånade centerpartiet därför att vi för fram kravet på ett ekologiskt ansvarstagande i utvecklingsarbetet. Det var pekpinna, och det var – med ett fint nytillskott till den svenska språkfloran – ett efterimperialistiskt agerande från vår sida. Det är märkligt att en u-landspolitiker på det sättet är beredd att två sina händer när det gäller den utveckling som vi medverkar till i u-länderna och som vi naturligtvis därför måste ha ett ansvar för.

Frågorna om ansvarstagande inför de ekologiska och sociala konsekvenserna i u-länderna av det utvecklingsarbete som vi deltar i återspeglas dels i centerpartiets partimotion, dels i en motion som jag står som första namn på. Och i den senare motionen förs det också fram förslag på ett institut för u-landsanpassad teknologi.

Det är helt klart att den teknologi som har utvecklats i den rika delen av världen också har anpassats efter våra behov och förutsättningar. Till de förutsättningarna hör brist på arbetskraft men god tillgång på kvalificerad och välutbildad personal, god tillgång på kapital samt en väl utbyggd infrastruktur. I u-länderna är förhållandena i allmänhet de motsatta. Där har man gott om arbetskraft men dåligt med utbildad arbetskraft, ont om kapital och dåligt utbyggd infrastruktur.

Det gäller att skapa en modern, effektiv teknik som är anpassad till u-ländernas förutsättningar. Men eftersom det är i den rika världen som huvuddelen av världens teknisk-vetenskapliga utvecklingspotential finns får vi inte undandra oss vårt ansvar för att utveckla tekniken. Och det är just tanken bakom det förslag på ett institut för u-landsanpassad teknologi som förs fram i motionen.

Utskottet vill inte tillstyrka förslaget, och jag tänker inte framställa något yrkande här. Men jag har anledning att i anknytning till vad som anförs i det särskilda yttrandet från centerpartiet återkomma i den här frågan framöver.

Herr talman! Jag vill dessutom, så här i biståndsdebattens sista minuter, rikta uppmärksamheten litet grand mot vårt eget land. Vi har nu i timmar debatterat bistånd och utveckling och vad som behöver göras i u-länderna för att råda bot på u-landsproblemen. Men jag tycker att det kanske finns anledning att ställa frågan: Vad innebär egentligen den internationella solidariteten för oss i vår egen vardag? Vad bör den internationella solidariteten innebära för oss?

Det är nämligen så att det mönster av produktion och konsumtion som vi har byggt upp och som är grundvalen för vårt samhälles sätt att fungera i dag bygger på att vi – den rika minoriteten av världens befolkning – disponerar huvuddelen av jordens resurser, både ändliga och förnyelsebara.

Jordens tillgångar är inte oändliga. De lagrade råvarorna finns bara i begränsade mängder. De lärde tvistar om när den ena eller den andra råvaran tar slut. Jag skall inte ge mig in i den debatten. Den rika delen av jordens

befolkning exploaterar i snabbt ökande takt de lagrade råvarutillgångarna, och detta är självfallet inte förenligt med internationell solidaritet. Det är inte heller förenligt med kravet på att också de fattiga folken skall kunna få sin del av jordens resurser.

Om vi avser – och det gör vi ju i många fall – att fortsätta utvecklingen som hittills, ja, då innebär det t. ex. att vi ökar vår förbrukning av järn och bly med i stort sett 2 % per år. Det innebär att om 100 år kommer vi att förbruka 8 gånger så mycket av de metallerna jämfört med i dag. Det innebär att vår förbrukning av metaller som krom, kvicksilver, mangan, nickel, silver och zink ökar med 3 % per år. Det innebär att om 100 år kommer vi att förbruka 16 gånger så mycket av de metallerna jämfört med i dag. Det innebär att vår förbrukning av andra metaller, såsom guld, kol, koppar osv., ökar med 4–5 % per år. Det innebär att om 100 år kommer vi att förbruka 50 gånger så mycket av sådana metaller jämfört med i dag.

Om vi menar allvar med att u-länderna skall nå upp till en rimlig levnadsstandard, helst jämförbar med vår egen, ja, då skulle vi behöva öka de här siffrorna 10 gånger, kanske ännu mera. Man behöver inte vara något matematiskt snille och inte heller någon domedagsprofet för att kunna inse att vår snabbt ökande förbrukning av begränsade råvarureserver inte kan förenas med kravet på internationell solidaritet. Om vi menar allvar med den internationella solidariteten måste det också påverka vårt sätt att utnyttja vår egen produktion och vår egen konsumtion.

Vi kan ta ett annat exempel på livsmedelsområdet. Vi vet att miljontals människor svälter i dag. Det krävs stora insatser för att öka fruktbarheten i u-länderna, för att öka deras förmåga att producera mera livsmedel. Men vi vet också av bister erfarenhet att det inte är möjligt att gå fort fram, för då slår naturen tillbaka. Men samtidigt har jorden en förmåga att producera livsmedel åt oss alla. Det är bara det att ungefär 60 % av den odlingsbara jorden i världen finns i de rika länderna. Fyra femtedelar av all spannmål som produceras på den jorden går till djurfoder. Bara en femtedel av näringsvärdet i den spannmålen kommer människor till godo. Dessutom använder vi en stor del av u-ländernas jordbruksareal för att producera protein till våra djur, för att producera vårt kakao, kaffe, socker och allt vad det nu kan vara. Det här är någonting som vi bör ha i minnet när vi diskuterar möjligheterna att klara försörjningen för den befolkningsmajoritet som bor i u-länderna.

Herr talmän! U-landsdebatten får inte bara handla om hur vi skall utforma vårt bistånd och om vilka åtgärder som krävs i u-länderna för att världens försörjningsproblem skall kunna klaras. Den internationella solidariteten måste också handla om hur vi anpassar vårt eget livsmönster efter kravet på rättvisa i världen. Det är kanske en svårare debatt att föra, eftersom den griper in i vår egen vardag. Men om vi menar allvar, om vi är ärliga, när vi talar om rättvisa på jorden, då måste vi också vara beredda på att föra den debatten.

MARGARETA ANDRÉN (fp):

Herr talman! När vi i år skall ta ställning till regeringens förslag om vårt internationella utvecklingssamarbete, är det motiverat att uppmärksamma att det är det internationella barnåret. Vi skall då särskilt aktualisera barnen och deras behov.

Varje sekund föds fyra barn, och per dygn blir det 345 000. Hur går det då för alla dessa barn? Ja, det beror helt och hållet på var de råkar bli födda.

Föds de i de rika länderna vet vi att de som regel går ett lekamligt rikt och lyckligt liv till mötes. Föds de i ett u-land vet vi att de flesta däremot går ett liv i nöd och umbäranden till mötes. Många av dessa kommer inte att nå mogen ålder. Varje år dör 16 miljoner barn i u-länderna innan de fyllt fem år, och inte ens hälften av barnen får uppleva sin femtonårsdag.

200 miljoner lider av svår undernäring, och 500 miljoner hotas av näringsbrist. Detta är skrämmande siffror.

Det är kanske inte så mycket vårt lilla land kan göra – men vad vi kan göra, det måste vi göra. Vi måste vara med och arbeta för en utjämning mellan de fattiga och de rika länderna i vår värld.

Regeringen föreslår en 13-procentig ökning av vårt anslag till internationellt utvecklingssamarbete, vilket är glädjande med hänsyn till vårt eget ansträngda läge.

Jag hade tillsammans med fyra kolleger här i riksdagen, av vilka Georg Åberg som talade här tidigare var en, möjlighet att i höstas göra en studieresa till några länder i Centralafrika, och med anledning av dessa erfarenheter vill jag något kommentera de anslag som är upptagna under punkten 4.7 i utskottets betänkande och som gäller stöd till enskilda organisationers biståndsverksamhet.

Regeringen föreslår, som vi redan hört, en uppräknig med 20 milj. kr. från 90 till 110 milj. kr. Ytterligare medel har också ställts i utsikt till välmotiverade ansökningar som i första hand avser kvinnoorganisationer i u-länderna. Detta tror jag är en riktig satsning. Det glädjande var att vi i t. ex. Zaire såg att kvinnorna gör värdefulla insatser på bl. a. det sociala området och då framför allt bland fångelsernas fångar. Allt bistånd till detta land går genom missionen, och här kan man verkligen konstatera hur väl dessa medel förvaltas. De används bl. a. till sjukhus som drivs och administreras av missionen med hjälp av biståndspengar och missionsmedel från Sverige. Dessa sjukhus har en mycket högre standard än de statliga sjukhusen, och de flesta patienterna önskar också plats på missionens sjukhus, vilket gör att de alltid är mer än fullbelagda.

En annan viktig insats görs av det s. k. missionsflyget, som för många ute i de avlägsna byarna är den enda möjligheten att komma till sjukhusen för vård. Betydande planer finns för utbyggnad av sjukvården, och olika hälsoprojekt kommer att startas om medel kan erhållas för dessa projekt.

Man kan fråga sig hur sjukvården och skolväsendet skulle ha sett ut i dag i många av u-länderna om inte missionen varit pionjärer på det här området. Vi bör inte heller glömma bort att i vårt eget land inom olika organisationer f. n. ca 200 milj. kr. årligen samlas in till u-landsbistånd.

I anslutning till den här punkten tar utskottet upp en motion av mig och de fyra andra som gjorde den här studieresan. I motionen föreslås att återanvändbar medicin som samlas in av apoteken skall skänkas till u-ländernas sjukvård. Vi kunde nämligen under vår studieresa konstatera att det överallt rådde stor brist på medicin och att den som fanns var oerhört dyr. Många fler människor skulle kunna botas från sina sjukdomar om det fanns tillräckligt med medicin.

Samtidigt har vi i vårt eget land – förutom en stor överkonsumtion – mängder av medicin som aldrig kommer till användning utan blir stående till ingen nytta.

I början av det här året gick Apoteksbolaget ut med en uppmaning till alla hushåll att till apoteken återlämna ej använd medicin. Apoteken kasserar då den medicin som ej går att använda. Men medicin som däremot går att använda uppger Apoteksbolaget skänks till laboratorier, kommuner eller skolor.

I sitt avslagsyrkande på motionen säger utskottet att viss användbar sjukhusutrustning, som skänks av landsting och andra, visserligen insamlas för att användas i u-länderna. Men hitintills har läkemedel inte ingått i denna verksamhet. Utskottet säger också att sortering och kontroll av medicin skulle bli komplicerad och dyrbar. Mot detta kan ju invändas att viss sortering och kontroll sker redan nu. Det bör inte bli så stor extra kostnad.

I betänkandet står: "Utskottet har i sammanhanget inhämtat att de läkemedel som återlämnas till apoteken, i motsats till vad som antyds i motionen, inte går vidare till skolor eller laboratorier, vilket knappast heller skulle överensstämja med de stränga kontrollföreskrifter som gäller för hanteringen av läkemedel."

Tyvärr anges inte varifrån man har fått dessa uppgifter, som ju går rakt emot vad Bo Holmberg på Apoteksbolagets informationsavdelning säger i en tidningsintervju med anledning av den medicin som samlas in. Han anför nämligen: "Om de" – alltså medicinerna – "går att återanvända, skänks de till laboratorier, kommuner eller skolor."

Kan sådan medicin användas i svenska skolor, kan den väl också användas på sjukhus i u-länderna, som har egna apotek på sjukhusen. En sådan önskan och begäran har också uttalats av många av de experter vi träffade i u-landssjukvården.

Det är beklagligt om utskottets avslagsyrkande skulle bygga på en felaktig uppgift. Men vi motionärer får väl undersöka frågan ytterligare och eventuellt återkomma i annat sammanhang.

I en annan motion har samma motionärer – men nu med tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson såsom första namn – tagit upp frågan om det stora behovet av cyklar i u-länderna. Vi föreslår att cyklar ur arméns överskottslager skall ställas till u-hjälpens förfogande genom de insamlingscentraler som finns i vårt land.

Utskottet avstyrker dock motionen med motiveringen att dessa cyklar affärsmässigt skall försäljas och att biståndsmedel i stället får tas i anspråk, om behovet av cyklar bedöms såsom angeläget. Med de dåliga vägar som

finns i u-länderna är cykeln det bästa transportmedlet. Därför är också efterfrågan synnerligen stor. För t. ex. genomsnittsafrikanen är cykeln också det enda transportmedel som han kan tänkas ha råd med. Det framfördes från många håll till oss under vår studieresa att det skulle vara en god biståndsinsats att överlåta dessa cyklar. Men om det inte går på annat sätt får man väl använda sig av den krångligare beslutsväg som anvisats av utskottet. Ekonomiskt har ju dessa cyklar mycket litet värde för oss, men för afrikanen har de stort värde.

ESSE PETERSSON (fp):

Herr talman! Vi har under denna dag diskuterat biståndsarbetet och vilka insatser som vårt land är berett att göra i den fattiga världen. Viktigt är att det skapas en solidaritet, som innebär inte bara att man ger något tillbaka av det man själv tar ifrån dessa länder utan också att man är beredd att satsa ytterligare av sitt eget på just de fattiga människorna. Vi kan inte tro oss om att tillsammans med den övriga i-världen kunna fortsätta att leva i världens kornbod och bara strö ut några korn till de människor som har fått en annan, fattigare situation att leva i. Vi måste vara beredda att ta krafttag.

Att vi äntligen sedan några år tillbaka har kommit över enprocentsmålet i fråga om u-landsbistånd och att vi lyckats därmed även detta år är givetvis tacknämligt. Det får emellertid inte innebära att vi stannar vid enprocentsmålet, utan vi måste vara beredda att gå vidare.

Det låter vackert när man talar om solidaritet som grund för biståndsprojekt. Men låt mig säga att det krävs att vi på ett och annat område också är beredda att avstå från produktion, nämligen på sådana områden där u-länderna har sina största möjligheter att producera. Vi måste vara beredda att avstå sådan produktion till u-länderna för att de skall kunna utvecklas. Vi får inte i varje läge bygga upp protektionistiska tullmurar runt om vårt eget land och vår produktion.

Herr talman! För att man med hjälp av utvecklingsbistånd skall kunna uppnå en framgångsrik samhällsutveckling i ett u-land så krävs att man kommer till rätta med den sociala misären. Det största problemet i det sammanhanget är alkoholen, som har utvecklats till u-världens främsta fiende. Inte minst i Afrika har alkoholproblemen växt enormt under senare år.

Alkohol har använts av kolonialmakterna, framför allt i de portugisiska kolonierna, som ett effektivt instrument att pacificera människorna i deras frigörelseprocess. Detta har medfört att det uppstått betydande alkoholproblem, vilket gjort att människorna blivit mindre motiverade att engagera sig i frigörelseprocessen.

Många afrikanska statsmän har arbetat målmedvetet för att komma till rätta med alkoholproblematiken. Samtidigt har de fått se hur svårt det har varit att komma till en lösning som de önskat. Åtskilliga av dessa statsmän har gjort uttalanden och försökt starta projekt. Kenneth Kaunda, den renlärige presidenten i Zambia, gick t. o. m. så långt att han lämnade presidentposten vid ett tillfälle. Han sade vid ett annat tillfälle: "Jag vägrar att

styr en nation av fyllon." Så långt har det gått med alkoholens utbredning i många u-länder.

Därför, herr talman, är det viktigt att det kan skapas rehabiliteringsanläggningar för alkoholskadade. F. n. finns bara ett sådant projekt på hela den afrikanska kontinenten, koncentrerat till Elfenbenskusten och Abidjan. Samtidigt kan noteras att WHO i en nyligen utkommen rapport säger följande som sammanfattning:

"Dessa alkoholproblem har ökat så hastigt att de nu befinner sig bland världens huvudsakliga hälsoangelägenheter och hotar att försena den ekonomiska utvecklingen i den tredje världen och att överbelasta sjukvården i de flesta länder."

WHO säger också "att alkoholproblem är ett hinder för länders sociala och ekonomiska utveckling och att de också kommer att överhopa deras hälsoresurser".

Här påvisar WHO vilket allvarligt problem som har utvecklats. Samtidigt finns det länder som exporterar alkoholtillverkningsanläggningar till Afrika. Sådana saker har diskuterats även här, och det är viktigt att säga ifrån att svenska resurser bör sättas in på andra projekt än export av bryggerianläggningar. Det finns anledning för regeringen och för staten som helhet i egenskap av huvuddelägare i Prippbryggerierna att se till att någon export av anläggningar i syfte att sprida alkoholkonsumtionen inte verkställs.

Jag har tagit upp dessa problem bl. a. i en motion, nr 1775, till årets riksmöte. Där krävs bl. a. att SIDA inom ramen för det svenska biståndet, främst i södra Afrika, aktualiserar frågan om avalkoholiseringsprojekt. Jag noterar med tillfredsställelse att dessa avalkoholiseringsprojekt behandlas positivt av utskottet.

Ett avalkoholiseringsprojekt skulle vara tänkt närmast som en information samt avgiftning, vård och rehabilitering med åtföljande uppbyggnad av drogfria miljöer ute bland lokalbefolkningen i de olika länderna. Givetvis skall detta ske endast i länder som själva önskar sådana här projekt. Det understryks från utskottets sida att det finns möjlighet att bedriva just dessa projekt rörande alkoholfrågor inom hälsoupplýsningens ramar. Samtidigt säger man att det inte är SIDA som bestämmer vilka projekt som skall bedrivas, och så har inte heller sagts i motionen. Detta skall ske via en dialog mellan givar- och mottagarländer. Det är just i denna dialog som det är viktigt att framhålla behovet och intresset från svensk sida att medverka i avalkoholiseringsprojekt av detta slag.

Jag noterar också att utskottet påpekar att enskilda organisationer kan göra insatser på detta område, och det är helt uppenbart att så är möjligt och att vi kan förvänta oss att SIDA kommer att vara positiv till sådana projekt.

Det är något förvånande att finna att utskottet efter denna positiva skrivning avstyrker motionen, när man rimligen borde ha sagt att man hade besvarat den med de synpunkter som anförts. Detta kan föranleda att man återkommer till problemet i kommande motioner.

Men det finns anledning att ta fasta på vad som har sagts i debatten av flera talare och vad som har sagts från utskottets sida om att man här visar på de

punkter som är möjliga att arbeta med. Jag förväntar mig också att SIDA inte bara noterar vad utskottet har skrivit utan är beredd att aktivt sprida information till länder som är mottagare av svenskt bistånd. Flera av de länderna, framför allt i södra Afrika, är nämligen i behov av och är intresserade av avalkoholiseringsprojekt av denna typ.

Därför, herr talman, finns det anledning att förvänta sig ett positivt resultat av det som har skrivits och sagts om avalkoholiseringsprojekt i Afrika, och det finns anledning att följa vad som händer och om det inte händer någonting återkomma i denna fråga.

Överläggningen, som omfattat samtliga punkter i utskottets betänkande, var härmed slutad.

I det följande redovisas endast de punkter, vid vilka under överläggningen framställts särskilda yrkanden.

Punkten 1. U-länderna i det internationella samarbetet, svensk u-landspolitik m. m.

1.2 (Det internationella förhandlingsläget – nord/sydfrågorna)

I denna punkt hade behandlats motionerna

1978/79:1771 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. (s) såvitt avsåg yrkandet 3, nämligen att riksdagen beslutade att Sverige aktivt verkade för införandet av en socialklausul i GATT i enlighet med vad som anförts i motionen, och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandena 2 d) och 3 m), nämligen

2. att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag så att Sveriges handelspolitik gentemot u-länderna anpassades till biståndspolitikens mål, vilket på kort sikt innebar

d) att Sverige verkade för införande av s. k. socialklausul i internationella handelsavtal,

3. att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar

m) att Sverige borde vidta speciella åtgärder såväl på det bilaterala som på det multilaterala planet för att stärka u-ländernas inbördes samarbete.

Utskottets hemställan redovisas efter 1.5.

1.3 (En svensk u-landspolitik)

I denna punkt hade behandlats motionerna

1978/79:1205 av Gösta Bohman m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandet 2, nämligen att riksdagen skulle uttala att ett system med s. k. blandade krediter borde införas i svensk biståndspolitik,

1978/79:1770 av Wiggo Komstedt (m),

1978/79:1780 av Bo Turesson m. fl. (m) och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg yrkandet 1 och delyrkandena 2 b), c) och f), nämligen

1. att riksdagen hos regeringen hemställde om att en parlamentarisk utredning tillsattes för att genomföra en samlad översyn av svensk utlandspolitik och de förändringar inom olika samhällssektorer som förutsattes för att tillmötesgå u-ländernas krav på en ny ekonomisk världsordning,

2. att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag så att Sveriges handelspolitik gentemot u-länderna anpassades till biståndspolitikens mål, vilket på kort sikt innebar

b) att exportkreditgarantierna i första hand reserverades för denna ländergrupp,

c) att intresset för långsiktiga råvaruavtal bland råvaruproducenter i denna ländergrupp undersöktes,

d) att biståndspolitiska mål skulle styra Sveriges fördelning av de importkvoter som f. n. gällde för import av teko- och andra produkter från u-länderna.

Utskottets hemställan redovisas efter 1.5.

1.4 (Miljö, resurser och utveckling)

I denna punkt hade behandlats motionerna

1978/79:1208 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) såvitt avsåg yrkandena 1, 3, 4, 5 och 6, nämligen

1. att riksdagen som sin mening uttalade att ekologisk balans skulle föras in som ett femte mål för biståndspolitiken vid sidan av resurstillväxt, ekonomisk och social utjämning, ekonomisk och politisk självständighet och en demokratisk samhällsutveckling,

3. att riksdagen som sin mening gav regeringen till känna vad som anförts i motionen angående prioritering av utvecklingsprojekt, som var ägnade att bevara och öka livsmedelsproduktionen i de fattiga länderna,

4. att riksdagen som sin mening gav regeringen till känna vad som anförts i motionen angående svenskt agerande i internationella organ,

5. att riksdagen hemställde att regeringen föreslog att FN tog initiativ till att utarbeta en hushållningsplan för naturresurser,

6. att riksdagen hemställde att regeringen tog initiativ till inrättande av ett internationellt ekologiskt forskningsinstitut, och

1978/79:1213 av Margaretha af Ugglas (m), vari hemställts att riksdagen uttalade att Sverige såväl i sin bilaterala biståndspolitik som i kontakt med de multilaterala organen verkade för att miljöfrågorna fördes fram som en viktig del i utvecklingsprocessen.

Nr 136

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

Utskottets hemställan och avgiven reservation redovisas efter 1.5.

1.5 (U-landsanpassad teknik och teknologiöverföring)

I denna punkt hade behandlats motionerna

1978/79:1208 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) såvitt avsåg yrkandet 2, nämligen att riksdagen som sin mening gav regeringen till känna vad som anförts i motionen beträffande u-landsanpassad teknik,

1978/79:1767 av Pär Granstedt m. fl. (c) och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandet 2 e), nämligen att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag så att Sveriges handelspolitik gentemot u-länderna anpassades till biståndspolitikens mål, vilket på kort sikt innebar, att Sverige verkade för att den s. k. uppförandekoden för teknologiöverföring till utvecklingsländerna blev bindande.

Utskottets hemställan och avgivet särskilt yttrande redovisas här nedan.

Utskottet hemställde under punkten 1

1. att riksdagen beträffande socialklausul förklarade motionen 1978/79:1771, yrkandet 3, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 2 d), besvarade med vad utskottet anförde,

2. att riksdagen beträffande u-ländernas inbördes samarbete skulle avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 m),

3. att riksdagen beträffande en utredning om u-landspolitiken skulle avslå motionen 1978/79:1781, yrkandet 1,

4. att riksdagen beträffande blandade krediter förklarade motionen 1978/79:1205, yrkandet 2, besvarad med vad utskottet anförde,

5. att riksdagen beträffande särskilda fartygskrediter skulle avslå motionen 1978/79:1780,

6. att riksdagen beträffande u-garantier skulle avslå motionen 1978/79:1770,

7. att riksdagen beträffande exportkreditgarantier, råvaruavtal och importkvoter skulle avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandena 2 b), 2 c) och 2 f),

8. att riksdagen beträffande ekologisk balans, ekologisk grundsyn, en internationell resurshushållningsplan, andra miljöfrågor och prioritering av livsmedelsproduktion i u-länder förklarade motionen 1978/79:1208, yrkandena 1, 3, 4 och 5, och motionen 1978/79:1213 besvarade med vad utskottet anförde,

9. att riksdagen beträffande ett internationellt ekologiskt institut skulle avslå motionen 1978/79:1208, yrkandet 6,

10. att riksdagen beträffande u-landsanpassad teknik förklarade motionen 1978/79:1208, yrkandet 2, besvarad med vad utskottet anförde,

11. att riksdagen beträffande ett institut för u-landsanpassad teknik skulle avslå motionen 1978/79:1767,

12. att riksdagen beträffande uppförandekod för teknologiöverföring förklarade motionen 1978/79:1781, delyrkandet 2 e), besvarad med vad utskottet anfört.

Reservation hade avgivits
vid 1.4

1. av förste vice talmannen Torsten Bengtson, Anna-Lisa Nilsson, Gunnel Jonäng och Sture Korpås (samtliga c) som ansett att utskottet under 8 och 9 bort hemställa

8. att riksdagen beträffande ekologisk balans, ekologisk grundsyn, en internationell resurshushållningsplan, andra miljöfrågor och prioritering av livsmedelsproduktion i u-länder skulle

a) med bifall till motionen 1978/79:1208, yrkandet 1, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anfört om ekologisk balans som ett nytt femte mål för biståndspolitiken, och

b) förklara motionen 1978/79:1208, yrkandena 3, 4 och 5, samt motionen 1978/79:1213 besvarade med vad reservanterna anfört,

9. att riksdagen med bifall till motionen 1978/79:1208, yrkandet 6, som sin mening gav regeringen till känna vad reservanterna anfört om initiativ till inrättande av ett internationellt ekologiskt institut.

Vid 1.5 hade dessutom avgivits ett särskilt yttrande

1. av förste vice talmannen Torsten Bengtson, Anna-Lisa Nilsson, Gunnel Jonäng och Sture Korpås (samtliga c).

M o m . 1-3

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 1 mom. 1-3 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i
motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträk-
ning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav
följande resultat:

Ja - 299
Nej - 15

M o m . 4-6

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

M o m . 7

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 1 mom. 7 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 302
Nej – 14

M o m . 8 o c h 9

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 1 av förste vice talmannen Torsten Bengtson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Sture Korpås begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 1 mom. 8 och 9 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 1 av förste vice talmannen Torsten Bengtson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Sture Korpås begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 223
Nej – 93

M o m . 10 o c h 11

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

M o m . 12

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra

propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 1 mom. 12 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 301
Nej - 15

Punkten 2. Anslagsutveckling, planeringsramar m. m.

I denna punkt hade behandlats motionen 1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandet 3 a), nämligen att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar att fördelningen av biståndet mellan multilaterala och bilaterala ändamål försköts: inom tre år skulle det multilaterala biståndet ha minskat till högst 25 % av biståndsanslaget.

Utskottet hemställde att riksdagen skulle avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 a).

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 2 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 300
Nej - 15

Nr 136

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingsamarbete
m. m.*

Punkten 3. Bidrag till internationella biståndsprogram

Förevarande anslag (C 1) hade i budgetpropositionen för budgetåret 1979/80 föreslagits uppgå till 1 416 milj. kr., vilket innebar en ökning med 121 milj. kr. i förhållande till innevarande budgetårs anslag.

Regeringen hemställde i samband därmed att riksdagen skulle dels godkänna de riktlinjer för multilateralt utvecklingssamarbete, som förordats i ifrågavarande avsnitt av propositionen,

dels bemyndiga regeringen att göra de utfästelser och åtaganden, som angetts i förevarande avsnitt av propositionen,

dels till Bidrag till internationella biståndsprogram för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 416 000 000 kr.

Inom anslaget rymdes bidrag till FN:s utvecklingsprogram (UNDP) och därtill knutna fonder, till FN:s barnfond (UNICEF), Internationella utvecklingsfonden (IDA), vissa regionala utvecklingsbanker och -fonder (i Afrika och Asien), bidrag till Internationella livsmedelsprogrammet (WFP) samt annat internationellt livsmedelsbistånd, vidare bidrag till FN:s båda flyktinghjälpprogram (UNHCR och UNRWA), UNCTAD/GATT:s internationella handelscenter (ITC), Importkontoret för u-landsprodukter, internationell u-landsforskning m. fl. multilaterala biståndsändamål.

I detta sammanhang hade utskottet behandlat motionerna

1978/79:1771 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. (s) såvitt avsåg yrkandet 6, nämligen att riksdagen beslutade att anslaget till FN:s kapitalutvecklingsfond höjdes med 15 milj. kr. till 40 milj. kr. för budgetåret 1979/80, och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandena 3 b) och 3 c), nämligen att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar

b) att Sverige inom FN-systemet verkade för att biståndet inriktades på länder som strävade efter social och ekonomisk rättvisa och politiskt och ekonomiskt oberoende,

c) att Sverige lämnade Världsbanksgruppen.

Utskottet hemställde

1. att riksdagen beträffande FN-biståndets inriktning förklarade motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 b), besvarad med vad utskottet anfört,

2. att riksdagen beträffande medlemskap i Världsbanksgruppen skulle avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 c),

3. att riksdagen beträffande bidrag till FN:s kapitalutvecklingsfond (UNCDF) skulle avslå motionen 1978/79:1771, yrkandet 6, och godkänna vad som förordats i budgetpropositionen,

4. att riksdagen i övrigt godkände de riktlinjer för multilateralt utvecklingssamarbete som förordats i budgetpropositionen,

5. att riksdagen bemyndigade regeringen att göra de utfästelser och åtaganden gentemot internationella biståndsprogram som förordats i budgetpropositionen.

6. att riksdagen, med bifall till budgetpropositionens förslag, till Bidrag till internationella biståndsprogram för budgetåret 1979/80 anvisade ett reservationsanslag av 1 416 000 000 kr.

Reservation hade avgivits

2. av Anna Lisa Lewén-Eliasson, Erik Adamsson, Sture Palm, Olle Göransson, Mats Hellström, Sture Ericson och Gertrud Sigurdsen (samtliga s) som ansett att utskottet under 3 bort hemställa

att riksdagen beträffande bidrag till FN:s kapitalutvecklingsfond (UNCDF) med bifall till motionen 1978/79:1771, yrkandet 6, och med ändring av budgetpropositionens förslag som sin mening gav regeringen till känna vad reservanterna anfört.

Vid denna punkt hade vidare avgivits ett särskilt yttrande

2. av Anna Lisa Lewén-Eliasson, Erik Adamsson, Sture Palm, Olle Göransson, Mats Hellström, Sture Ericson och Gertrud Sigurdsen (samtliga s).

M o m . 1 och 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 3 mom. 1 och 2 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i
motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträk-
ning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav
följande resultat:

Ja – 301
Nej – 14

M o m . 3

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservatio-
nen nr 2 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl., och förklarades den förra
propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Anna Lisa Lewén-
Eliasson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringspropo-
sition:

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 3 mom. 3 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 2 av Anna Lisa Le-
wén-Eliasson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson
begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna
omröstning gav följande resultat:

Ja - 163
Nej - 153

M o m . 4-6

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Punkten 4. Bilateralt utvecklingssamarbete

4.1 (Anslagsram, biståndets inriktning, länderkoncentration m. m.)

Anslaget till bilateralt utvecklingssamarbete (C 2) hade i propositionen
föreslagits öka med ca 371,5 milj. kr. till 2 836,1 milj. kr. för budgetåret
1979/80.

I detta sammanhang hade utskottet behandlat motionerna

1978/79:420 av Anders Björck m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandet 1, nämligen
att riksdagen uttalade att svenskt bistånd i framtiden ej borde utgå till länder
som bedrev anfallskrig eller motsvarande,

1978/79:587 av Gunnar Oskarson m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandet 2,
nämligen att riksdagen som sin mening gav regeringen till känna att de regler
för avbrytande av vårt u-landsbistånd som angetts i motionen i framtiden
skulle tillämpas,

1978/79:1771 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. (s) såvitt avsåg yrkan-
dena 1 och 2, nämligen att riksdagen beslutade att

1. som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts
om riktlinjerna för den svenska biståndspolitik,
2. hos regeringen anhålla om utredning och förslag om hur och i vilken
takt den i motionen förordade länderkoncentrationen kunde genomföras,
varvid bl. a. särskilt skulle beaktas vad som i motionen anförts om Kenya,
Lesetho och Swaziland.

1978/79:1774 av Joakim Ollén m. fl. (m),

1978/79:1775 av Esse Petersson (fp) och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandet 3 d), nämligen att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar att regeringen inför nästa riksmöte presenterade riktlinjer för en avveckling av biståndet till Kenya, Lesotho, Swaziland, Zambia, Indien och Bangladesh.

Utskottets hemställan, avgiven reservation och särskilt yttrande redovisas efter 4.10.

4.2 (Bundet bistånd och upphandling i Sverige)

I propositionen hade för budgetåret 1979/80 det bundna biståndet föreslagits uppgå till 650 milj. kr. – en sänkning med 25 milj. kr. i förhållande till ramen för innevarande budgetår. Detta belopp motsvarade 14,8 % av de totala biståndsanslagen.

I detta sammanhang hade utskottet behandlat motionerna

1978/79:1205 av Gösta Bohman m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandet 1, nämligen att riksdagen uttalade att den andel bundet bistånd som nu gällde behölls oförändrad för budgetåret 1979/80,

1978/79:1209 av Göthe Knutson m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandena 5–8, nämligen att riksdagen uttalade sig för

5. att andelen bundet bistånd höjdes till en nivå som bättre överensstämde med den som tillämpades av andra givarländer, fram till dess att en allmän avbindning av biståndet kunnat uppnås,

6. att regeringen borde utfärda sådana direktiv för administrationen av det bundna biståndet, att detta i enlighet med riksdagens intention fick en klart positiv *nettoeffekt* på den svenska sysselsättningen och betalningsbalansen,

7. att regeringen borde utfärda direktiv om förbättrad utbildning för biståndspersonal och förstärkt information till biståndsmottagarna om det svenska utbudet av varor och tjänster i enlighet med vad som i motionen anförts,

8. att regeringen snarast borde vidta åtgärder för att se till att de multilaterala biståndsorganens upphandling av varor och tjänster i Sverige i framtiden kom att stå i en rimligare proportion till våra bidrag till dessa organisationer, och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandet 3 k), nämligen att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar att allt bistånd skulle lämnas obundet.

Utskottets hemställan och avgiven reservation redovisas efter 4.10.

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

4.3 (Samarbete med enskilda länder)

I propositionen redogjordes närmare för pågående och planerat utvecklingssamarbete m. m. med Angola, Bangladesh, Botswana, Cuba, Etiopien, Guinea-Bissau, Indien, Kap Verde, Kenya, Laos, Lesotho, Moçambique, Pakistan, Portugal, Somalia, Sri Lanka, Swaziland, Tanzania, Tunisien, Vietnam och Zambia.

I denna punkt hade behandlats motionerna

1978/79:247 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg yrkandena 1 och 2, vari riksdagen föreslagits

1. att hos regeringen hemställa om förslag till samarbete med Demokratiska folkrepubliken Yemen om bestämda utvecklingsprojekt som kunde inpassas i landets femårsplan,

2. att anslå 25 milj. kr. i katastrofhjälp till Demokratiska folkrepubliken Yemen,

1978/79:420 av Anders Björck m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandet 3, nämligen att riksdagen i skrivelse till regeringen begärde en avvecklingsplan för det svenska biståndet till Vietnam,

1978/79:502 av Sture Korpås m. fl. (c) såvitt avsåg yrkandet 1, nämligen att riksdagen fastställde en oförändrad landram för Vietnam på 380 milj. kr.,

1978/79:587 av Gunnar Oskarson m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandet 1, nämligen att riksdagen beslutade att omgående ompröva vårt u-landsbistånd till Vietnam,

1978/79:1205 av Gösta Bohman m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandena 3, 4, 8 och 11, nämligen att riksdagen skulle

3. till Bilateralt utvecklingssamarbete (C 2), Samarbete med enskilda länder, Vietnam, för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 200 milj. kr. minskat reservationsanslag av 200 milj. kr.,

4. uttala att fortsatt bistånd till Vietnam borde bli beroende av utvecklingen i regionen,

8. uttala att Sverige i samband med förhandling om biståndet till Etiopien prövade frågan om bistånd med beaktande av hur de mänskliga fri- och rättigheterna tillämpades i landet,

11. avvisa förslaget i budgetpropositionen om svensk medverkan med biståndsmedel i driftskedet av Bai Bang-projektet,

1978/79:1771 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. (s) såvitt avsåg yrkandena 7, 8, 9, nämligen att riksdagen beslutade

7. att medelsramen för bistånd till Angola utöver regeringens förslag höjdes med 10 milj. kr. till 80 milj. kr. för budgetåret 1979/80,

8. att medelsramen för bistånd till Kap Verde utöver regeringens förslag

höjdes med 5 milj. kr. till 28 milj. kr. för budgetåret 1979/80,

9. att 30 milj. kr. avsattes för i motionen förordad biståndssamarbete med Jamaica och Dominikanska republiken, och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandena 3 e)–g), nämligen att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar

e) att biståndet till Bangladesh, Indien, Lesotho, Zambia och Kenya bibehölls på oförändrad nivå,

f) att biståndet till Vietnam, Moçambique, Laos, Guinea-Bissau, Angola och Cuba ökades enligt vad som i motionen angetts,

g) att biståndet till Cuba skulle fortsätta efter 1979/80 års budgets utgång.

Utskottets hemställan och avgivna reservationer redovisas efter 4.10.

4.4 (Flyktingar, befrielseörelser, m. m. i södra Afrika)

För budgetåret 1979/80 beräknades i propositionen under förevarande avsnitt ett medelsbehov av 120 milj. kr. Liksom tidigare förutsågs att medel ur katastrofreserven därutöver kunde komma att utnyttjas för insatser i södra Afrika. Detta blev särskilt aktuellt, om Namibia och Zimbabwe uppnådde självständighet. Det fanns enligt propositionen i ett sådant läge anledning inleda ett långsiktigt utvecklingssamarbete med de nya staterna.

I detta sammanhang hade utskottet behandlat motionerna

1978/79:590 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg yrkandet 1, nämligen att riksdagen under punkten C 2. Bilateralt utvecklingssamarbete i bil. 6 till budgetpropositionen till Flyktingar, befrielseörelser och apartheidpolitikens offer i södra Afrika utöver de i propositionen föreslagna summorna skulle anslå till Patriotiska fronten 40 milj. kr., till SWAPO 40 milj. kr., till ANC 30 milj. kr. och till SACTU 10 milj. kr., och

1978/79:864 av Allan Åkerlind (m) såvitt nu var i fråga.

Utskottets hemställan redovisas efter 4.10.

4.5 (Bistånd till andra befrielseörelser och hjälpororganisationer m. m.)

I denna punkt hade behandlats motionerna

1978/79:247 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg yrkandena 5–9, nämligen att riksdagen föreslagits

5. att för budgetåret 1979/80 anslå 10 milj. kr. i stöd till PLO,

6. att för budgetåret 1979/80 anslå 10 milj. kr. i stöd till palestinska Röda halvmånen,

7. att hos regeringen hemställa att Sverige i FN verkade för ett fördömande av Irans, USA:s och Storbritanniens förbrytelser mot Oman,

8. att för budgetåret 1979/80 anslå 10 milj. kr. i stöd till den omanska befrielseörelsen PFLO,

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

9. att för budgetåret 1979/80 anslå 5 milj. kr. vardera i stöd till de eritreanska Röda halvmåneorganisationerna,

1978/79:248 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg yrkandet 2, nämligen att riksdagen beslutade att för budgetåret 1979/80 anvisa 10 milj. kr. till humanitärt bistånd åt Demokratiska sahariska arabrepubliken och Frente POLISARIO, den revolutionära fronten för Västra Saharas oberoende, och

1978/79:249 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg yrkandet 2, nämligen att riksdagen beslutade att för budgetåret 1979/80 anvisa 10 milj. kr. i humanitärt bistånd till Demokratiska republiken Östra Timor.

Utskottets hemställan redovisas efter 4.10.

4.6 (Katastrofbistånd, allmänt flyktingbistånd m. m.)

Mot bakgrund av att vissa reservationer förväntades bli tillgängliga för katastrofinsatser beräknades enligt propositionen för innevarande budgetår endast 70 milj. kr. som tillskott till anslagsposten för katastrofbistånd m. m. Det belopp som genom ointecknade reservationer från föregående budgetår stod till förfogande uppgick till ca 197 milj. kr. Under föregående budgetår 1977/78 fattades beslut om katastrofinsatser till ett värde av 206,5 milj. kr., varav 188 milj. kr. på anslaget för bilateralt utvecklingssamarbete (C 2). Reservationerna förväntades bli betydligt lägre inför budgetåret 1979/80. Medel för bl. a. omfattande extrainsatser i södra Afrika behövde finnas i reserv. Därtill förutskickades ett extra stöd till Zambia, som avsågs belasta katastrofposten, jämte vissa insatser som inte var av katastrofkaraktär. Mot denna bakgrund beräknades för budgetåret 1979/80 ett medelsbehov av 161,9 milj. kr. för posten Katastrofer m. m.

I detta sammanhang hade utskottet behandlat motionerna

1978/79:502 av Sture Korpås m. fl. (c) såvitt avsåg yrkandet 2, vari hemställdes att riksdagen överförde de därigenom i förhållande till regeringens förslag frigjorda medlen, 20 milj. kr., till posten Katastrofer m. m. att användas för att lindra nöden inom Vietnam och Kampuchea,

1978/79:1205 av Gösta Bohman m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandet 5, vari hemställdes att riksdagen skulle till Bilateralt utvecklingssamarbete (C 2), Katastrofer m. m., för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 120 milj. kr. förhöjt reservationsanslag av 281,9 milj. kr., varvid en del av dessa extra medel förutsattes ställas till FN:s flyktingkommissaries förfogande för hjälp åt flyktingar i Sydostasien,

1978/79:1771 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. (s) såvitt avsåg yrkandet 11, vari hemställdes att riksdagen beslutade att anslaget till katastrofbistånd i förhållande till regeringens förslag höjdes med 27 milj. kr. till 188,9 milj. kr. att utnyttjas dels av FN:s flyktingkommissarie (UNHCR), dels för annat flyktingarbete, och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandena 3 l) och 3 n), vari föreslagits att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar

l) att katastrofbistånd endast skulle utgå i kontanta bidrag utan förbehåll,

n) att ett katastrofbistånd om sammanlagt 100 milj. kr. lämnades till Vietnam, Laos och Kampuchea.

Utskottets hemställan och avgivna reservationer redovisas efter 4.10.

4.7 (Stöd till enskilda organisationers biståndsverksamhet)

För budgetåret 1979/80 beräknades i propositionen och i enlighet med SIDA:s förslag 110 milj. kr. för stöd till enskilda organisationers biståndsverksamhet. Anslagsposten Enskilda organisationer uppgick under innevarande budgetår till 90 milj. kr.

I detta sammanhang hade utskottet behandlat motionerna

1978/79:419 av Margareta Andrén m. fl. (fp),

1978/79:1205 av Gösta Bohman m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandet 6, nämligen att riksdagen skulle till Bilateralt utvecklingssamarbete (C 2), Enskilda organisationer, för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 20 milj. kr. förhöjt reservationsanslag av 130 milj. kr., varvid dessa extramedel skulle fördelas huvudsakligen till missionssamfundet och de humanitära organisationerna,

1978/79:1206 av tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson m. fl. (fp),

1978/79:1777 av Ingrid Sundberg (m) och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandet 3 i), nämligen att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar att stöd till enskilda organisationers verksamhet efter hand skulle koncentreras till verksamhet som bedrevs i fackliga organisationers eller solidaritetsgruppers regi.

Utskottets hemställan och avgiven reservation redovisas efter 4.10.

4.8 (Särskilda program)

Under denna anslagspost beräknades medel för ämnesinriktad verksamhet, biträdande experter samt projektförberedelser och resultatvärdering.

Budgetåret 1977/78 togs 119,6 milj. kr. i anspråk för dessa ändamål. Medelsramen för innevarande budgetår var 145 milj. kr. För budgetåret 1979/80 beräknades ett sammanlagt medelsbehov av 175 milj. kr. Av dessa medel beräknades ca 137 milj. kr. för ämnesinriktad verksamhet, medan 20 milj. kr. beräknades för biträdande experter och 18 milj. kr. för projektförberedelser och resultatvärdering.

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

I detta sammanhang hade utskottet behandlat motionerna 1978/79:1771 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. (s) såvitt avsåg yrkandet 10, nämligen att riksdagen beslutade att anslaget till särskilda program i förhållande till regeringens förslag skulle minskas med 30 milj. kr. till 145 milj. kr., och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandet 3 h), nämligen att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar att s. k. icke länderdestinerat bistånd – "särskilda program etc." – efter hand överfördes till befrielseörelser och programländer.

Utskottets hemställan och avgiven reservation redovisas efter 4.10.

4.9 (Bredare samarbete)

I propositionen hade föreslagits att 50 milj. kr. skulle anvisas för budgetåret 1979/80 för s. k. bredare samarbete.

I detta sammanhang hade utskottet behandlat motionerna 1978/79:420 av Anders Björck m. fl. (m) såvitt nu var i fråga (yrkandet 2),

1978/79:1205 av Gösta Bohman m. fl. (m) såvitt avsåg yrkandena 7 och 9, nämligen att riksdagen skulle

7. uttala att det till Bilateralt utvecklingssamarbete för budgetåret 1979/80 anvisade reservationsanslaget för Cubas del borde begränsas till 5 milj. kr.,

9. i övrigt godkänna de riktlinjer för bredare samarbete som i motionen angavs, och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandet 3 j), nämligen att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar att riksdagen hos regeringen begärde en redovisning över vilka länder man ville inleda s. k. bredare samarbete med och att detta länderval gjordes till föremål för riksdagens prövning.

Utskottets hemställan och avgivet särskilt yttrande redovisas efter 4.10.

4.10 (Fonden för industriellt samarbete, samarbetsavtal m. m.)

Riksdagen beslöt den 18 oktober 1978 att godkänna inrättandet av en fond för industriellt samarbete med u-länderna. Fonden skulle verka i form av en självständig statlig stiftelse.

För budgetåret 1978/79 hade anvisats ett belopp på 35 milj. kr. som en första inbetalning till fondens grundkapital samt 2 milj. kr. för stiftelsens löneutgifter och andra omkostnader.

I propositionen beräknades för budgetåret 1979/80 35 milj. kr. för en andra inbetalning till fondens grundkapital samt 3,5 milj. kr. för stiftelsens administrativa kostnader.

I detta sammanhang hade utskottet behandlat motionerna 1978/79:1771 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. (s) såvitt avsåg yrkandena 4 och 5, nämligen att riksdagen beslutade

4. att avslå regeringens förslag om ett anslag på 38,5 milj. kr. till fonden för industriellt samarbete med u-länderna,

5. att 38,5 milj. kr. avsattes för i motionen förordat industribistånd inom ramen för samarbetsavtal, och

1978/79:1781 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt avsåg delyrkandena 2 a) och 3 o), nämligen

2. att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag så att Sveriges handelspolitik gentemot u-länderna anpassades till biståndspolitikens mål, vilket på kort sikt innebar

a) att regeringen prövade möjligheterna att ingå ramavtal om ekonomiskt, tekniskt och industriellt samarbete med Vietnam, Angola, Moçambique, Cuba och andra länder som strävade efter social och ekonomisk rättvisa och oberoende i förhållande till de kapitalistiska metropolerna,

3. att riksdagen skulle uttala och hos regeringen hemställa om förslag som ledde till att de biståndspolitiska målen skulle styra användningen av *hela* biståndsanslaget, vilket innebar

o) att fonden för industriellt samarbete med u-länderna skulle avvecklas.

Utskottets hemställan och avgiven reservation redovisas här nedan.

Utskottet hemställde under punkten 4

att riksdagen beträffande biståndets inriktning m. m. (punkten 4.1) skulle

1. förklara motionen 1978/79:1771, yrkandena 1 och 2, angående riktlinjer för svensk biståndspolitik resp. utredning om länderkoncentration besvarad med vad utskottet anöört,

2. avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 d), angående avveckling av bistånd till vissa länder,

3. avslå motionen 1978/79:420, yrkandet 1, och motionen 1978/79:587, yrkandet 2, angående regler för avbrytande av bistånd,

4. avslå motionen 1978/79:1774 angående expertgranskning,

5. avslå motionen 1978/79:1775 angående avalkoholiseringsprojekt, att riksdagen beträffande bundet bistånd och upphandling i Sverige (punkten 4.2) skulle

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

6. med avslag på motionen 1978/79:1205, yrkandet 1, motionen 1978/79:1209, yrkandet 5, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 k), bifalla budgetpropositionens förslag angående målbelopp för bundet bistånd,

7. avslå motionen 1978/79:1209, yrkandet 6, angående direktiv för det bundna biståndet,

8. förklara motionen 1978/79:1209, yrkandena 7 och 8, angående utbildning av biståndspersonal resp. multilaterala biståndsorgans upphandling besvarad med vad utskottet anfört,

att riksdagen beträffande samarbete med enskilda länder (punkten 4.3) skulle

9. med avslag på motionen 1978/79:1771, yrkandet 7, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 f), sistnämnda såvitt nu var i fråga, bifalla budgetpropositionens förslag angående landram för Angola,

10. med avslag på motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 f), sistnämnda såvitt nu var i fråga, bifalla budgetpropositionens förslag om landram för Cuba,

11. avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 g), angående fortsatt bistånd till Cuba efter utgången av budgetåret 1979/80,

12. förklara motionen 1978/79:1205, yrkandet 8, angående omprövning av biståndet till Etiopien besvarad med vad utskottet anfört,

13. med avslag på motionen 1978/79:1771, yrkandet 8, bifalla budgetpropositionens förslag angående landram för Kap Verde,

14. avslå motionen 1978/79:420, yrkandet 3, och motionen 1978/79:587, yrkandet 1, angående avveckling resp. omprövning av biståndet till Vietnam,

15. med avslag på motionen 1978/79:1205, yrkandet 3, motionen 1978/79:502, yrkandet 1, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 f), sistnämnda såvitt nu var i fråga, bifalla budgetpropositionens förslag angående landram för Vietnam,

16. avslå motionen 1978/79:1205, yrkandet 4, angående framtida bistånd till Vietnam,

17. med avslag på motionen 1978/79:1205, yrkandet 11, bifalla budgetpropositionens förslag angående medverkan i Bai Bang-projektets driftskede,

18. med avslag på motionen 1978/79:1781, delyrkandena 3 e) och 3 f), sistnämnda såvitt nu var i fråga, bifalla budgetpropositionens förslag angående landramar för Bangladesh, Indien, Lesotho, Zambia, Kenya, Moçambique, Laos och Guinea-Bissau,

19. avslå motionen 1978/79:1771, yrkandet 9, angående bistånd till länder i det karibiska området,

20. avslå motionen 1978/79:247, yrkandena 1 och 2, angående bistånd till Demokratiska folkrepubliken Yemen,

att riksdagen beträffande flyktingar, befrielseörelser m. m. i södra Afrika (punkten 4.4) skulle

21. med avslag på motionen 1978/79:590, yrkandet 1, och motionen 1978/79:864, yrkandena 1 och 3, bifalla budgetpropositionens förslag angående anslagsposten för humanitärt bistånd till flyktingar, befrielseörelser

m. m. i södra Afrika,

att riksdagen beträffande bistånd till andra befrielseströrelser m. m. (punkten 4.5) skulle

22. avslå motionen 1978/79:247, yrkandena 5, 6, 7, 8 och 9, angående bistånd m. m. till PLO, palestinska Röda halvmånen, PFLO och eritreanska Röda halvmånen, motionen 1978/79:248, yrkandet 2, angående bistånd till Frente POLISARIO, och motionen 1978/79:249, yrkandet 2, angående bistånd till Östra Timor,

att riksdagen beträffande katastrofbistånd, allmänt flyktingbistånd m. m. (punkten 4.6) skulle

23. avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandena 3 l) och 3 n), angående formen för katastrofbistånd resp. katastrofbistånd till Vietnam, Laos och Kampuchea,

24. med avslag på motionen 1978/79:502, yrkandet 2, motionen 1978/79:1205, yrkandet 5, och motionen 1978/79:1771, yrkandet 11, bifalla budgetpropositionens förslag angående anslagsposten för katastrofbistånd m. m.,

att riksdagen beträffande stöd till enskilda organisationers biståndsverksamhet (punkten 4.7) skulle

25. avslå motionen 1978/79:419 angående återanvändbar medicin,

26. avslå motionen 1978/79:1206 angående cyklar,

27. avslå motionen 1978/79:1777 angående Amazonassjukhuset,

28. avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 i), angående inriktningen av stödet till enskilda organisationers biståndsverksamhet.

29. med avslag på motionen 1978/79:1205, yrkandet 6, bifalla budgetpropositionens förslag angående anslagsposten för stöd till enskilda organisationers biståndsverksamhet,

att riksdagen beträffande Särskilda program (punkten 4.8) skulle

30. avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 h), angående inriktningen av särskilda program etc.,

31. med avslag på motionen 1978/79:1771, yrkandet 10, bifalla budgetpropositionens förslag angående anslagsposten för särskilda program,

att riksdagen beträffande Bredare samarbete (punkten 4.9) skulle

32. avslå motionen 1978/79:420, yrkandet 2, angående godkännande av samarbetsprojekt med Cuba,

33. förklara motionen 1978/79:1205, yrkandena 7 och 9, angående det bredare samarbetet med Cuba resp. riktlinjer för bredare samarbete besvarad med vad utskottet anför,

34. avslå motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 j), angående ländervalet för bredare samarbete,

att riksdagen beträffande fonden för industriellt samarbete, samarbetsavtal m. m. (punkten 4.10) skulle

35. med avslag på motionen 1978/79:1771, yrkandet 4, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 o), bifalla budgetpropositionens förslag angående kapitaltillskott till fonden för industriellt samarbete,

36. avslå motionen 1978/79:1771, yrkandet 5, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 2 a), angående samarbetsavtal resp. ramavtal,

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

att riksdagen beträffande riktlinjer i övrigt för det bilaterala utvecklingssamarbetet skulle

37. godkänna övriga i budgetpropositionen angivna riktlinjer för bilateralt utvecklingssamarbete,

att riksdagen beträffande anslagsram för det bilaterala utvecklingssamarbetet (punkten 4.1 och punkten 4.4) skulle

38. med avslag på motionen 1978/79:864, yrkandet 2, och med bifall till budgetpropositionens förslag till Bilateralt utvecklingssamarbete för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 2 836 104 000 kr.

Reservationer hade avgivits

vid 4.1

3. av Allan Hernelius (m) och Ingrid Sundberg (m) som ansett att utskottet under 3 bort hemställa

att riksdagen skulle förklara motionen 1978/79:420, yrkandet 1, och motionen 1978/79:587, yrkandet 2, angående regler för avbrytande av bistånd besvarade med vad reservanterna anført,

vid 4.2

4. av Allan Hernelius (m) och Ingrid Sundberg (m) som ansett att utskottet under 6 bort hemställa

att riksdagen skulle med bifall till motionen 1978/79:1205, yrkandet 1, och med ändring av budgetpropositionens förslag samt med avslag på motionen 1978/79:1209, yrkandet 5, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 k), som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført angående målbelopp för bundet bistånd,

vid 4.3

5. av Anna Lisa Lewén-Eliasson, Erik Adamsson, Sture Palm, Olle Göransson, Mats Hellström, Sture Ericson och Gertrud Sigurdson (samtliga s) som beträffande Angola, Cuba och Kap Verde ansett att utskottet under 9, 11 och 13 bort hemställa

att riksdagen skulle

9. med bifall till motionen 1978/79:1771, yrkandet 7, och med ändring av budgetpropositionens förslag samt med avslag på motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 f), sistnämnda såvitt nu var i fråga, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført angående landram för Angola,

11. med bifall till motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 g), och med ändring av budgetpropositionens förslag samt i anledning av motionen 1978/79:1771 som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført om fortsatt bistånd till Cuba,

13. med bifall till motionen 1978/79:1771, yrkandet 8, och med ändring av budgetpropositionens förslag som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført om landram för Kap Verde,

6. av Allan Hernelius (m) och Ingrid Sundberg (m) som ansett att utskottets yttrande i viss del skulle ha av reservanterna angiven lydelse,

7. av förste vice talmannen Torsten Bengtson, Anna-Lisa Nilsson, Gunnel Jonäng och Sture Korpås (samtliga c) som ansett att utskottet under 15 bort hemställa

att riksdagen skulle med bifall till motionen 1978/79:502, yrkandet 1, och med ändring av budgetpropositionens förslag samt med avslag på motionen 1978/79:1205, yrkandet 3, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 f), sistnämnda såvitt nu var i fråga, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anfört angående landram för Vietnam,

8. av Allan Hernelius (m) och Ingrid Sundberg (m) som ansett att utskottet under 14, 15, 16 och 17 bort hemställa

att riksdagen skulle

14. förklara motionen 1978/79:420, yrkandet 3, och motionen 1978/79:587, yrkandet 1, angående omprövning av biståndet till Vietnam besvarade med vad reservanterna anfört,

15. med bifall till motionen 1978/79:1205, yrkandet 3, och med ändring av budgetpropositionens förslag samt med avslag på motionen 1978/79:502, yrkandet 1, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 f), sistnämnda såvitt nu var i fråga, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anfört om landram för Vietnam,

16. med bifall till motionen 1978/79:1205, yrkandet 4, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anfört angående framtida bistånd till Vietnam,

17. med bifall till motionen 1978/79:1205, yrkandet 11, och med ändring av budgetpropositionens förslag som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anfört angående medverkan i Bai-Bang-projektets driftskede,

9. av Anna Lisa Lewén-Eliasson, Erik Adamsson, Sture Palm, Olle Göransson, Mats Hellström, Sture Ericson och Gertrud Sigurdsen (samtliga s) som beträffande Länder i det karibiska området ansett att utskottet under 19 bort hemställa

att riksdagen skulle med bifall till motionen 1978/79:1771, yrkandet 9, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anfört angående bistånd till länder i det karibiska området,

10. av Allan Hernelius (m) och Ingrid Sundberg (m) som beträffande Länder i det karibiska området ansett att utskottets yttrande i viss del skulle ha av reservanterna angiven lydelse,

vid 4.6

11. av Anna Lisa Lewén-Eliasson, Erik Adamsson, Sture Palm, Olle Göransson, Mats Hellström, Sture Ericson och Gertrud Sigurdsen (samtliga s)

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

som ansett att utskottet under 24 bort hemställa

att riksdagen skulle med bifall till motionen 1978/79:1771, yrkandet 11, och med ändring av budgetpropositionens förslag samt med avslag på motionerna 1978/79:502, yrkandet 2, och 1978/79:1205, yrkandet 5, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført angående anslagsposten för katastrofbistånd m. m.,

12. av förste vice talmannen Torsten Bengtson, Anna-Lisa Nilsson, Gunnel Jonäng och Sture Korpås (samtliga c) som – under förutsättning av bifall till reservationen nr 7 – ansett att utskottet under 24 bort hemställa

att riksdagen skulle med bifall till motionen 1978/79:502, yrkandet 2, och med ändring av budgetpropositionens förslag samt med avslag på motionen 1978/79:1205, yrkandet 5, och motionen 1978/79:1771, yrkandet 11, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført angående anslagsposten för katastrofbistånd m. m.,

13. av Allan Hernelius (m) och Ingrid Sundberg (m) som – vid bifall till reservationen nr 8 – ansett att utskottet under 24 bort hemställa

att riksdagen skulle med bifall till motionen 1978/79:1205, yrkandet 5, och med ändring av budgetpropositionens förslag samt med avslag på motionen 1978/79:502, yrkandet 2, och motionen 1978/79:1771, yrkandet 11, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført angående anslagsposten för katastrofbistånd m. m.,

vid 4.7

14. av Allan Hernelius (m) och Ingrid Sundberg (m) som – vid bifall till reservationen nr 8 – ansett att utskottet under 29 bort hemställa

att riksdagen skulle med bifall till motionen 1978/79:1205, yrkandet 6, och med ändring av budgetpropositionens förslag som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført angående anslagsposten för stöd till enskilda organisationers biståndsverksamhet,

vid 4.8

15. av Anna Lisa Lewén-Eliasson, Erik Adamsson, Sture Palm, Olle Göransson, Mats Hellström, Sture Ericson och Gertrud Sigurdsen (samtliga s) som ansett att utskottet under 31 bort hemställa

att riksdagen skulle med bifall till motionen 1978/79:1771, yrkandet 10, och med ändring av budgetpropositionens förslag som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført angående anslagsposten för särskilda program,

vid 4.10

16. av Anna Lisa Lewén-Eliasson, Erik Adamsson, Sture Palm, Olle Göransson, Mats Hellström, Sture Ericson och Gertrud Sigurdsen (samtliga s) som ansett att utskottet under 35 och 36 bort hemställa

att riksdagen skulle

35. med bifall till motionen 1978/79:1771, yrkandet 4, och motionen 1978/79:1781, delyrkandet 3 o), samt med ändring av budgetpropositionens förslag som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført angående kapitaltillskott till fonden för industriellt samarbete.

36. med bifall till motionen 1978/79:1771, yrkandet 5, och med avslag på motionen 1978/79:1781, delyrkandet 2 a), som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført angående samarbetsavtal resp. ramavtal.

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

Vid 4.1 hade dessutom avgivits ett särskilt yttrande

3. av Allan Hernelius (m) och Ingrid Sundberg (m).

Vid 4.9 hade slutligen avgivits ett särskilt yttrande

4. av Anna Lisa Lewén-Eliasson, Erik Adamsson, Sture Palm, Olle Göransson, Mats Hellström, Sture Ericson och Gertrud Sigurdson (samtliga s).

M o m . 1

Utskottets hemställan bifölls.

M o m . 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 2 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i
motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträk-
ning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav
följande resultat:

Ja - 300
Nej - 15

M o m . 3

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservatio-
nen nr 3 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg, och förklarades den förra
propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Allan Hernelius
begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingsamarbete
m. m.*

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 3 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 3 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Allan Hernelius begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 262
Nej - 51
Avstår - 1

M o m . 4 o c h 5

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

M o m . 6

Propositioner gavs på bifall till 1:o utskottets hemställan, 2:o reservationen nr 4 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg samt 3:o motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Allan Hernelius begärde votering upptogs för bestämmande av kontrapropositionen ånyo de båda återstående propositionerna, av vilka den under 2:o) angivna förklarades ha flertalets mening för sig. Sedan Bertil Måbrink begärt votering beträffande kontrapropositionen upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren till kontraproposition i huvudvoteringen angående utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 6 antar reservationen nr 4 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren till kontraproposition i nämnda votering antagit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 53
Nej - 16
Avstår - 246

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 6 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 4 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg.

Nr 136

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Allan Hernelius begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 262
Nej – 51
Avstår – 2

M o m . 7 o c h 8

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

M o m . 9

Propositioner gavs på bifall till 1:o utskottets hemställan, 2:o reservationen nr 5 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del samt 3:o motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson begärde votering upptogs för bestämmande av kontrapositionen ånyo de båda återstående propositionerna, av vilka den under 2:o angivna förklarades ha flertalets mening för sig. Sedan Bertil Måbrink begärt votering beträffande kontrapositionen upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren till kontraposition i huvudvoteringen angående utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 9 antar reservationen nr 5 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 140
Nej – 15
Avstår – 159

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition uppläst och godkänd:

221

Nr 136

Onsdagen den
2 maj 1979

Internationellt ut- vecklingssamarbete m. m.

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 9 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 5 av Anna Lisa Lewén-
Eliasson m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson
begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna
omröstning gav följande resultat:

Ja - 161
Nej - 141
Avstår - 11

M o m . 1 0

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr
1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra
propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink
begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 10 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i
motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträk-
ning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav
följande resultat:

Ja - 298
Nej - 16
Avstår - 1

M o m . 1 1

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservatio-
nen nr 5 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del, och
förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan
Anna Lisa Lewén-Eliasson begärt votering upplästes och godkändes följande
voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 11 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 5 av Anna Lisa Lewén-
Eliasson m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 162
Nej – 153

M o m . 1 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan med godkännande av utskottets motivering, dels utskottets hemställan med godkännande av den i reservationen nr 6 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg anförda motiveringen, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Allan Hernelius begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 12 med godkännande av utskottets motivering röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit utskottets hemställan med godkännande av den i reservationen nr 6 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg anförda motiveringen.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Allan Hernelius begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 258
Nej – 51
Avstår – 6

M o m . 1 3

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 5 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Anna Lisa Lewén-Eliasson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 13 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 5 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del.

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingsamarbete
m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 162
Nej – 153

M o m . 14

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 8 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Allan Hernelius begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 14 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 8 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Allan Hernelius begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 259
Nej – 51
Avstår – 5

M o m . 15

Propositioner gavs på bifall till 1:o) utskottets hemställan, 2:o) reservationen nr 7 av förste vice talmannen Torsten Bengtson m. fl., 3:o) reservationen nr 8 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg i motsvarande del samt 4:o) motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Sture Korpås begärde votering upptogs för bestämmande av kontraposition i huvudvoteringen de återstående propositionerna, av vilka den under 2:o) angivna förklarades ha flertalets mening för sig. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upptogs för bestämmande av kontraposition i voteringen om kontraposition i huvudvoteringen ånyo propositionerna under 3:o) och 4:o), av vilka den under 3:o) angivna förklarades ha flertalets mening för sig. Bertil Måbrink begärde emellertid votering, varför följande voteringsproposition upplästes och godkändes:

Den som vill att kammaren till kontraposition i voteringen om kontraposition i huvudvoteringen angående utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 15 antar reservationen nr 8 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg i motsvarande del röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren till kontraposition i förstnämnda votering antagit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 50
Nej - 19
Avstår - 246

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition för voteringen om kontraposition i huvudvoteringen uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren till kontraposition i huvudvoteringen angående utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 15 antar reservationen nr 7 av förste vice talmannen Torsten Bengtson m. fl. röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit reservationen nr 8 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Allan Hernelius begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 82
Nej - 51
Avstår - 182

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition för huvudvoteringen uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 15 röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 7 av förste vice talmannen Torsten Bengtson m. fl.

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Sture Korpås begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 188
Nej - 80
Avstår - 47

M o m . 16

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 8 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Allan Hernelius begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 16 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 8 av Allan Hernelius och
Ingrid Sundberg i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Allan Hernelius begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 265
Nej - 50

M o m . 17

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 8 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Allan Hernelius begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 17 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 8 av Allan Hernelius och
Ingrid Sundberg i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Allan Hernelius begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 262
Nej - 52
Avstår - 1

M o m . 18

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 18 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 300
Nej - 15

M o m . 19

FÖRSTE VICE TALMANNEN: Propositioner ställs först beträffande utskottets hemställan och därefter i fråga om motiveringen.

H e m s t ä l l a n

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels hemställan i reservationen nr 9 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Anna Lisa Lewén-Eliasson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 19 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit hemställan i reservationen nr 9 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl.

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 162
Nej - 153

Motiveringen

Propositioner gavs på godkännande av dels utskottets motivering, dels den i reservationen nr 10 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg anförda motiveringen, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Allan Hernelius begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren godkänner utrikesutskottets motivering i betänkandet nr 17 punkten 4 beträffande mom. 19 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren godkänt den i reservationen nr 10 av Allan Hernelius och Ingrid Sundberg anförda motiveringen.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Allan Hernelius begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 174
Nej - 52
Avstår - 87

M o m . 20

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 247 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Oswald Söderqvist begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 20 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 247 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Oswald Söderqvist begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 296
Nej - 15
Avstår - 2

M o m . 2 1

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels utskottets hemställan med den ändring däri som föränleddes av bifall till motionen nr 590 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Oswald Söderqvist begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 21 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit utskottets hemställan med den ändring däri
som föränleddes av bifall till motionen nr 590 av Lars Werner m. fl. i
motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Oswald Söderqvist begärde röst-
räkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning
gav följande resultat:

Ja – 299
Nej – 14
Avstår – 1

M o m . 2 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionerna
nr 247, 248 och 249 av Lars Werner m. fl. i motsvarande delar, och förklarades
den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Oswald
Söderqvist begärt votering upplästes och godkändes följande voteringspro-
position:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 22 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionerna nr 247, 248 och 249 av Lars
Werner m. fl. i motsvarande delar.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Oswald Söderqvist begärde röst-
räkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning
gav följande resultat:

Ja – 300
Nej – 14

M o m . 2 3

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr
1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra
propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink
begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Nr 136

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 23 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 300

Nej – 14

M o m . 24

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 11 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Anna Lisa Lewén-Eliasson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 24 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 11 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 162

Nej – 151

Avstår – 1

M o m . 25–27

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

M o m . 28

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad.

M o m . 29

Utskottets hemställan bifölls.

M o m . 30

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 30 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i
motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträk-
ning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav
följande resultat:

Ja - 300
Nej - 14

M o m . 31

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservatio-
nen nr 15 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl., och förklarades den förra
propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Anna Lisa Lewén-
Eliasson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsprop-
osition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkan-
det nr 27 punkten 4 mom. 31 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 15 av Anna Lisa
Lewén-Eliasson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens
ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson
begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna
omröstning gav följande resultat:

Ja - 162
Nej - 141
Avstår - 11

M o m . 32 och 33

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

M o m . 34

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr
1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra

Nr 136

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

Onsdagen den
2 maj 1979

*Internationellt ut-
vecklingssamarbete
m. m.*

propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Bertil Måbrink begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 34 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 298
Nej - 14
Avstår - 1

M o m . 35

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 16 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Anna Lisa Lewén-Eliasson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 35 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 16 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 160
Nej - 152

M o m . 36

Propositioner gavs på bifall till 1:o) utskottets hemställan, 2:o) reservationen nr 16 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del samt 3:o) motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson begärde votering upptogs för bestämmande av kontrapositionen ånyo de båda återstående propositionerna, av vilka den under 2:o) angivna förklarades ha flertalets mening för sig. Sedan Bertil Måbrink begärde votering beträffande kontrapositionen upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren till kontraposition i huvudvoteringen angående utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 36 antar reservationen nr 16 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del röstar ja.

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit motionen nr 1781 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Bertil Måbrink begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 151
Nej - 14
Avstår - 148

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren bifaller utrikesutskottets hemställan i betänkandet nr 27 punkten 4 mom. 36 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 16 av Anna Lisa Lewén-Eliasson m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Anna Lisa Lewén-Eliasson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 162
Nej - 140
Avstår - 12

Mom. 37 och 38

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Punkten 5

Utskottets hemställan bifölls.

§ 2 Kammaren åtskildes kl. 21.01.

In fidem

BENGT TÖRNELL

/Solveig Gemert